Nr. 29 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 19 Lipca 1936 r.

Do bieżącego wydania „Rzemiosła" dołączamy jako wkładkę wzorowy Statut Cechu, zatwierdzony przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Statut ten należy złożyć (nie przecinając!) w taki sposób, aby po złożeniu tworzył broszurkę.

Z XXVII posiedzenia Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Obecni na posiedzeniu: Prezes Poseł Antoni Snopczyński, Dyrektor Bolesław Sikorski. Wiceprezes Glocer, Członkowie Zarządu pp.: Bernatowicz i Szmalenberg oraz zaproszeni, Dyrektor Naukowego Instytutu Rzemieślniczego Inż. W. Gordziałkowski, Wiceprezes Izby Rzemieślniczej w Białymstoku H. Wider, Dyrektor tejże Izby C. Miller. Prezes Izby Rzemieślniczej we Włocławku J. Budzanowski i Dyrektor J. Łazarewicz.

Po przyjęciu protokułów z poprzednich posiedzeń, wysłuchaniu sprawozdania Prezesa Zarządu z Kongresów w Niemczech i Francji oraz pobytu w Lens, po przyjęciu sprawozdań rachunkowych i preliminarza budżetowego na lipiec, przystąpiono do omówienia spraw związanych z ukonstytuowaniem się Komisji Obciążeń przy Związku Izb i przy Izbach Rzemieślniczych. Na przewodniczącego Komisji przy Związku Izb zaproszony został Członek Zarządu p. E. Bernatowicz. Zarząd uznał za celowe. aby Komisje Obciążeń powstały przy wszystkich Izbach Rzemieślniczych z wyjątkiem Izby Stołecznej oraz, aby powiększyć skład Komisji przy Związku, albowiem materjał przez nią przepracowany będzie przedmiotem obrad Komisji Podatkowej przy Ministerstwie Skarbu.

W sprawie zmiany taryfy świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych referent Naczelnik W. Kozłowski poinformował, że jeszcze w początkach ubiegłego roku sprawa ta była przez Związek Izb przepracowana i uzgodniona z Izbami Rzemieślniczemi, a następnie w dniu 13 maja 1935 r. projekt taryfy świadectw przemysłowych został przedstawiony Panu Ministrowi Skarbu oraz podany do wiadomości Ministerstwu Przemysłu i Handlu tudzież wszystkim Izbom Rzemieślniczym.

Obecnie Komisja Obciążeń, rozpatrując w dniu 23 czerwca b. r. kwestję zreformowania na przyszłość taryfy świadectw przemysłowych wypowiedziała się:

a) za utrzymaniem świadectw przemysłowych jako opłaty samoistnej z tem jednak, aby liczba robotników względnie pracowników nie była czynnikiem decydującym przy określaniu kategorji świadectw przemysłowych i

b) za niepodwyższaniem podatku obrotowego w związku z ewentualną reformą świadectw przemysłowych.

Powyższe zasady zostały podane do wiadomości wszystkich Izb Rzemieślniczych, które do końca lipca mają się wypowiedzieć co do omawianych zasad i zająć odpowiednie stanowisko. Związek Izb zobowiązał się przedstawić Panu Ministrowi Skarbu ostateczne swe wnioski co do zmiany taryfy świadectw przemysłowych w terminie do końca sierpnia b. r.

Przystąpiono do omówienia wniosków uchwalonych przez Komisję Rzeźnicko - Wędliniarską przy Związku Izb w sprawach: a) rozporządzenia o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi, b) projektu o kasach targowych mięsnych.

Ad a, Zarząd przyjął do wiadomości decyzję Ministerstwa Opieki Społecznej, mocą której w jednym z najbliższych numerów Dziennika Ustaw ogłoszone będzie rozporządzenie Pana Ministra Opieki Społecznej, przedłużająca obecny stan rzeczy o 2 lata.

Ad b. Sprawa Targowych Kas Mięsnych jest skomplikowana. Wszystkie niemal Izby wypowiadają się przeciwko tworzeniu kas, natomiast za niemi opowiadają się Izby Rolnicze. Na terenie samorządu rzemieślniczego podobne kasy już istnieją w niektórych miejscowościach. Zdaniem Izb Rzemieślniczych zło polega w danym przypadku na przymusie rozrachunkowym. Działalność Kas powinna się ograniczać do finansowania obrotów w ramach dogodnych kredytów oraz dążyć do obniżki ceny żywca. Komisja rzeźnicko-wędlinarska przy Związku Izb uchwaliła rezolucję, aby kasy zajęły się finansowaniem obrotów na targowiskach, oraz aby udzielały pomocy na komisjonerstwo żywcem, przyczem kasy nie miałyby prawa wyłączności a uczestnictwo w nich byłoby dobrowolne.

Zarząd opinje te przyjął do zatwierdzającej wiadomości, z tem. ażeby wyłoniona komisja broniła jaknajenergiczniej wysuniętych postulatów.

Sprawę projektu Kas Bezprocentowych referował Prezes Zarządu, Poseł A. Snopczyński zaznaczając, że obowiązkiem Samorządu Rzemiosła jest tworzenie Kas Bezprocentowych. które przyniosą pomoc najbiedniejszym rzemieślnikom. popadającym głównie z braku środków obrotowych w chałupnictwo. Bezprocentowe Kasy. gdziekolwiek one były zakładane, odegrały doniosłą rolę i stały się prawdziwą ostoją najuboższych producentów rzemieślniczych. W dalszym etapie rozwoju Kas powstanie ich związek, który zajmie się akcją uzyskiwania kredytów rządowych i ich dystrybucją na poszczególne tereny.

Po dyskusji, w której głos zabierali wszyscy obecni na wniosek Dyrektora Związku, który zaznaczył, że Samorząd Rzemieślniczy posiada wszelkie szanse uzyskania odpowiednich kredytów na ten cel, Zarząd jednogłośnie zaakceptował linję postępowania Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych, a przedstawiciele Izb przyrzekli ze swej strony dołożyć starań dla pomyślnego sfinalizowania tego zagadnienia.

Dyrektor Sikorski poinformował zebranych uzupełniająco, że Związek Kas Bezprocentowych, tworząc wspólną instytucję dla Kas będzie pełnił jednocześnie funkcje nadzorcze i kontrolne nad niemi.

W sprawie kursu dokształcającego dla zawodu fryzjerskiego Zarząd Związku Izb po krótkiej dyskusji uchwalił:

1) przyjąć do zatwierdzającej wiadomości opracowany przez biuro Związku program kursu dokształcającego zawodowego dla zawodu fryzjerskiego,

2) przesłać powyższy program Zarządowi Związku Kupców i Rzemieślników Polskich we Francji z zaleceniem stosowania go na kursach dokształcających zawodowych w zawodzie fryzjerskim, urządzanych dla kandydatów do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego.

Skolei Zarząd omówił sprawę projektu programów egzaminacyjnych, czeladniczych i mistrzowskich dla zawodu fryzjerskiego, poczem jednogłośnie uchwalił zatwierdzić opracowany przez odnośną komisję program egzaminacyjny czeladniczy i mistrzowski w zawodzie fryzjerskim, z tem, że

a) w programie egzaminacyjnym czeladniczym odpowiedzi na pytania 83, 95 w dziale: moda, forma, estetyka i ich przegląd historyczny oraz odpowiedzi na pytania 247, 248. 249 w dziale: historja zawodu fryzjerskiego, nie wpływają na ocenę wyniku egzaminu czeladniczego,

b) w programie egzaminacyjnym mistrzowskim odpowiedzi na pytanie: 73, 74, 75, 78, 79. 80. 91, 92, 93, 94 w dziale: moda, forma, estetyka i ich przegląd historyczny oraz odpowiedzi na pytania: 251, 252, 253, 255. 256, 257, 258 w dziale: historja zawodu fryzjerskiego, nie wpływają na ocenę wyniku egzaminu mistrzowskiego.

(Program egzaminacyjny czeladniczy i mistrzowski w zawodzie fryzjerskim podany będzie w jednym z najbliższych numerów „Rzemiosła" — Przyp. Red.).

W sprawie uproszczonych egzaminów czeladniczych Zarząd uchwalił:

1) wystąpić do Ministerstwa Przemysłu i Handlu z wnioskiem o wydanie zarządzenia. aby Izby Rzemieślnicze wprowadziły przepis do regulaminu komisji egzaminacyjnej czeladniczej, mówiący wyraźnie, że niedostateczna ocena przy egzaminie z zakresu elementarnych wiadomości czytania, pisania, rachowania oraz ewentualnie rysowania w granicach potrzeb danego zawodu, pociąga za sobą konieczność powtórzenia egzaminu, ponadto,

2) wystąpić do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o poinformowanie Kuratorjów, aby delegaci ich w komisjach egzaminacyjnych czeladniczych, przy egzaminowaniu kandydatów i ocenie wyniku egzaminu z zakresu elementarnych wiadomości przedmiotów ogólnokształcących, brali pod uwagę i uwzględniali:

a) wiek kandydata,

b) rodzaj rzemiosła,

c) miejscowość, w której kandydat wykonał obowiązek szkolny,

a) stopień szkoły powszechnej, w której kandydat pobierał naukę.

W sprawie kas pogrzebowych przy cechach Zarząd Związku stwierdził, że istniejące kasy pogrzebowe są instytucjami zapomogowemi i działalności ubezpieczeniowej nie wykonują. Są to instytucje bardzo pożyteczne i ich rozwój ilościowy i jakościowy jest bardzo pożądany. Ze względu na swój charakter Kasy te nie mogą podlegać przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 stycznia 1928 r. o kontroli ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 64) muszą natomiast być organizowane na podstawie przepisów prawa przemysłowego w myśl zasad przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 lutego 1926 r. o cechach rzemieślniczych (Dz. U. R. P. Nr. 16. poz. 147).

Pod koniec obrad Zarząd został poinformowany, iż w najbliższej przyszłości odbędzie się posiedzenie Naukowego Instytutu Rzemieślniczego imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, na którem będą ukonstytuowane jego naczelne władze.

Przedstawiciele rzemiosła węgierskiego w stolicy

Dnia 12 lipca b. r. węgierska delegacja rzemieślnicza, w której skład wchodzili pp. Architekt Marovits Andor, Ks. P. Zembrzuski, Mihaly, Red. Szabo Geza i Hollezy Endre, korzystając z pobytu w Polsce, odwiedziła Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Pod nieobecność Prezesa Snopczyńskiego, delegację przyjął Dyrektor Związku p. B. Sikorski.

Przewodniczący delegacji p. Marovits Andor, członek Komitetu Wykonawczego Centrali Narodowej Korporacyj Rzemieślniczych w Budapeszcie, złożył na ręce Dyrektora Sikorskiego serdeczne pozdrowienia rzemiosła węgierskiego, oświadczając, że delegacja nie jest oficjalną rewizytą rzemiosła węgierskiego w związku z pobytem przedstawicieli rzemiosła polskiego na Węgrzech i udziałem w Kongresie w Budapeszcie. Rewizyta ta nastąpi w najbliższej przyszłości.

Dyrektor Sikorski serdecznie dziękując za pozdrowienie oraz przyjmując do wiadomości zapowiedź oficjalnej wizyty rzemiosła węgierskiego, zaznaczył, iż byłoby pożądane, aby odbyła się ona przed Międzynarodowym Kongresem Rzemiosła, który odbędzie się na jesieni b. r. w Zurichu. Dałoby to bowiem możność ustalenia stanowiska obu rzemiosł, w szeregu problemów, interesujących w równej mierze oba narody. Dyrektor Sikorski prosił delegację o przesłanie rzemiosłu węgierskiemu serdecznych pozdrowień imieniem rzemiosła polskiego.

W ciągu dłuższej rozmowy poruszono następnie aktualne zagadnienia ustrojowe i gospodarcze.

Pracownicy Związku Izb Rzemieślniczych na F. O. N.

Pracownicy Związku Izb Rzemieślniczych R. P. postanowili jednogłośnie opodatkować się na rzecz F. O. N., w okresie od 1 lipca do końca b. r. w wysokości pół procent poborów brutto dla uposażeń do 300 zł. oraz 1% od uposażeń ponad 300 złotych. Zespół pracowników zwraca się z apelem do pracowników wszystkich Izb Rzemieślniczych, aby w sposób analogiczny opodatkowali się na Fundusz Obrony Narodowej.

Otwieranie i rejestracja zakładów rzemieślniczych

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wydało w dn. 4 czerwca b.r. do Urzędów Wojewódzkich okólnik Nr. 13 (Nr. P. R. II. 1/11), wyjaśniający, w jaki sposób należy stosować przepisy prawa przemysłowego, dotyczące otwierania i rejestracji zakładów rzemieślniczych.

Treść okólnika jest następująca:

„Art. 7 prawa przemysłowego w ustępie ostatnim postanawia, że przy zgłaszaniu rozpoczęcia prowadzenia rzemiosła prócz przepisów, zawartych w ustępach poprzednich, mają nadto zastosowanie postanowienia art. 144 i 147.

Przepis powyższy należy rozumieć w sposób następujący:

1) kto zamierza rozpocząć prowadzenie rzemiosła, winien uprzednio (art. 144) zgłosić się o wydanie mu uprawnienia przemysłowego do władzy przemysłowej I instancji, która bez zwłoki, a w każdym razie nie później niż w ciągu 30 dni, licząc od dnia zgłoszenia wniosku (art. 7 i 147 ust. 1), wyda petentowi to uprawnienie w formie karty rzemieślniczej, jeśli temu nie sprzeciwiają się przepisy prawa przemysłowego co do ograniczeń prowadzenia przemysłu oraz jeśli petent wykaże się przed tą władzą posiadaniem zawodowego uzdolnienia do prowadzenia rzemiosła po myśli art. 145 lub 146;

2) wydanie karty rzemieślniczej należy wstrzymać do czasu przedłożenia decyzji właściwej władzy przemysłowej, zatwierdzającej projekt urządzenia zakładu przemysłowego, jeśli rzemiosło ma być prowadzone w zakładzie, którego urządzenie wymaga w myśl art. 14 zatwierdzenia projektu urządzenia.

Zasada wyrażona w ustępie poprzednim nie ma zastosowania do zakładów prowadzonych na podstawie praw nabytych, chyba, że istniejący zakład podlegał obowiązkowi zatwierdzenia projektu urządzenia wg. przepisów obowiązujących przed wejściem w życie prawa przemysłowego, a obowiązku tego nie dopełniono;

3) przy zgłaszaniu się o wydanie karty rzemieślniczej mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ustępu 2, 3 i 4 art. 7 przy uwzględnieniu postanowień art. 5 i 38 oraz wynikających z nich konsekwencyj;

4) postanowienie art. 147 ust. 1 dotyczące zabronienia „dalszego" prowadzenia rzemiosła, ma zastosowanie do tych osób, które rozpocząwszy prowadzenie rzemiosła przed dniem wejścia w życie art. 144 w obecnem brzmieniu (t. j. przed dniem 16 sierpnia 1934 r.) nie posiadają dotychczas kart rzemieślniczych i ubiegają się o nie. Przy wydawaniu kart rzemieślniczych w takich wypadkach mają odpowiednie zastosowanie wytyczne, wyrażone w ust. poprzednich nin. okólnika.

W odniesieniu do osób, które wbrew wyraźnemu postanowieniu art. 144 rozpoczęły prowadzenie rzemiosła po dniu 16 sierpnia 1934 r. bez karty rzemieślniczej, stosuje się postanowienia karne z art. 126 i ew. środki zabezpieczające z art. 140 bez wydawania w trybie art. 147 ust. 1, decyzji zabraniającej „dalszego" prowadzenia rzemiosła;

5) karta rzemieślnicza jest jednocześnie potwierdzeniem zgłoszenia prowadzenia rzemiosła i aktem władzy stwierdzającym posiadanie przez przemysłowca

uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła.

Z tego wynika, że przy przenoszeniu siedziby przemysłowej na terytorjum innej władzy przemysłowej, do uzyskania nowej karty rzemieślniczej wystarcza przedłożenie posiadanej poprzednio karty zamiast dowodów uzdolnienia zawodowego, wymienionych w art. 145 i 146;

6) rozpoczęcie prowadzenia rzemiosła po uzyskaniu karty rzemieślniczej nie wymaga osobnego zgłoszenia;

7) uchyla się wszelkie dotychczasowe wyjaśnienia Ministerstwa Przemysłu i Handlu niezgodne z powyższem, a w szczególności ust. IV, okólnika Nr. 21 z dn. 8 lipca 1935 r. Nr. P. A. III. 1/30.

Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Kandel.*

Uchylony ust. IV okólnika Nr. 21 z dn. 8 lipca 1935 r. Nr. P. A. III. 1/30 brzmiał jak następuje: „Według ustępu końcowego art. 7 prawa przem. przy zgłaszaniu rozpoczęcia prowadzenia rzemiosła mają *„nadto“* zastosowanie postanowienia art. 144 i 147. Wynika stąd, że postanowienia art. 7 o zgłaszaniu rozpoczęcia przemysłu i o potwierdzeniu przez władze odbioru zgłoszenia stosują się *również i do rzemiosła.* Rzemieślnik jednak, który ma zamiar rozpocząć wykonywanie prac rzemieślniczych zaraz po otrzymaniu karty rzemieślniczej *łączy doniesienie (zgłoszenie) o rozpoczęciu prowadzenia przemysłu z podaniem o wydanie karty rzemieślniczej.*

Nowela z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350) wprowadziła osobny rejestr uprawnień przemysłowych „dla przemysłów *rzemieślniczych*“. Wobec tego, potwierdzenia zgłoszenia przemysłu *rzemieślniczego,* (których to potwierdzeń nie wydaje się *przed* udzieleniem danym rzemieślnikom karty rzemieślniczej), mają być wpisywane do rejestru przepisanego w art. 136 ust. 1 *pkt. 4* prawa przemysłowego“.

Stała Delegacja Cechów Mularskich i Ciesielskich

W wyniku odbytego w dniu 21 kwietnia b. r. Ogólnopolskiego Zjazdu Delegatów Cechów Mularskich i Ciesielskich, została powołana do życia Stała Delegacja Cechów Mularskich i Ciesielskich i Wydział Wykonawczy tejże, z siedzibą w Warszawie przy ul. Krakowskie - Przedmieście 64.

W skład Wydziału Wykonawczego weszły następujące osoby: Przewodniczący p. Lejman Władysław z Warszawy, zastępca przewodniczącego p. Wideński Władysław z Warszawy, skarbnik p. Gruca Edward z Warszawy, sekretarz p. Gajewski z Warszawy, oraz jako członkowie pp. Siłuszek Feliks z Sosnowca, Peisert Kazimierz z Gostynia, Żywolewski Franciszek z Białegostoku, Domaradzki Stefan, Garczyński Bolesław, Strzelecki Wacław — wszyscy z Warszawy.

Zgodnie z uchwałami Zjazdu, Wydział Wykonawczy wraz ze stałą Delegacją, są jedynie uprawnieni do reprezentowania rzemiosł: mularskiego i ciesielskiego całej Rzeczypospolitej Polskiej, a wszystkie inne organizacje, jeśliby gdziekolwiek istniały, będą miały odtąd tylko znaczenie lokalne.

Kto na podstawie praw nabytych może wykonywać roboty mularskie i ciesielskie

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wydało w dniu 25 czerwca 1936 r. okólnik Nr. 43 (Nr. P. R II 1/23) do wszystkich Urzędów Wojewódzkich, ustalający, kto na podstawie praw nabytych może wykonywać roboty mularskie i ciesielskie, wyszczególnione w art. 333 i 334 prawa budowlanego.

Treść okólnika, który został przesłany Związkowi Izb Rzemieślniczych do wiadomości, jest następująca:

Art. 145 ust. 4 prawa przemysłowego postanawia, że prawa do wykonywania rzemiosł w zakresie robót budowlanych, wyszczególnionych w art. 333 i 334 prawa budowlanego, nabyte przez budowniczych (techników budowlanych), pozostają w mocy w dotychczasowym zakresie. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że na mocy tego przepisu prawa nabyte do prowadzenia rzemiosł mularskiego i ciesielskiego w wymienionym zakresie posiadają w szczególności:

1) osoby, które w b. zaborze pruskim uzyskały prawo używania tytułu budowniczego (Baumeister, Baugewermeister) zgodnie z przepisami niemieckiej ustawy przemysłowej;

2) osoby, które uzyskały w b. zaborze austrjackim koncesję w zakresie § 2 ustawy z dnia 26 grudnia 1893 r. o urządzeniu tych rodzajów przemysłu budowlanego, które wymagają konsensu (Dz. u. p. austr. Nr. 193);

3) inżynierowie, którzy na terenie b. zaboru austrjackiego uzyskali uprawnienie inżyniera cywilnego dla architektury i budownictwa lądowego na podstawie przepisów rozporządzenia Min. Rob. Publicznych w porozumieniu z innymi ministrami z dnia 7 maja 1913 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 77), z uwzględnieniem postanowień § 14 tego rozporządzenia („z pośród techników prywatnych autoryzowanych na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Stanu z dnia 11 grudnia 1860, 1.36413, i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1886, 1.8152, mają w przyszłości inżynierowie architekci używać tytułu inżynierów cywilnych dla architektury i budownictwa lądowego“);

4) inżynierowie architekci, którzy ukończyli odpowiednie wyższe zakłady naukowe rosyjskie przed dniem 1 listopada 1918 r.;

5) inżynierowie, niewymienieni w ustępach poprzednich, posiadający wyższe wykształcenie techniczne ,zakończone przepisanemi egzaminami nabyte w jednej z polskich państwowych

politechnik, na wydziałach architektonicznym, inżynierji lądowej lub wodnej, z wyjątkiem sekcji meljoracyjnej, albo na odpowiadających im wydziałach uczelni zagranicznych, **o ile przed dniem 16 sierpnia 1934 r. prowadzili przedsiębiorstwo budowlane lub trudnili się prowadzeniem robót z zakresu rzemiosł mularskiego i ciesielskiego;**

6) absolwenci szkół technicznych (budowlanych), którzy przed 16 grudnia 1927 r. prowadzili zgodnie z obowiązującemi wówczas przepisami przedsiębiorstwa budowlane:

7) absolwenci szkół technicznych (budowlanych), wymienionych w ust. II w pktach 1—7 § 1 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1014), którzy przed dniem 16 sierpnia 1934 r. uzyskali kwalifikacje, uznane powołanem rozporządzeniem za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła mularskiego lub ciesielskiego;

8) Absolwenci szkół technicznych (budowlanych), o których mowa w ustępie poprzednim, lub innych szkół, o ile uzyskali tytuł budowniczego po myśli ust. 4 art. 364 prawa budowlanego i prowadzili przedsiębiorstwo budowlane przed 16 sierpnia 1934 r.

Dyrektor Departamentu
(—) **Kandel.**

Projekt okólnika, z którym Związek Izb Rzemieślniczych R. P. miał możność uprzednio się zapoznać, wywołał ze strony Związku Izb zastrzeżenia, które znalazły swój wyraz w poprawkach, przesłanych Ministerstwu Przemysłu i Handlu pismem Związku Izb L. Pr. O/231/36 z dnia 2 lipca r. b.

Związek Izb Rzemieślniczych proponował mianowicie poprawki następujące:

1) **do pkt. 4** okólnika — dodać końcowe zdanie: „a prowadzili samoistnie wykonawstwo rzemiosła mularskiego i ciesielskiego przed dniem 16 grudnia 1927 r.;

2) **do pkt. 5** — skreślić zdanie, zaczynające się od słów: „o ile przed dniem...“ i ustalić redakcję tego ustępu w sposób następujący: „o ile przed dniem 16 grudnia 1927 r. prowadzili samoistnie wykonawstwo rzemiosła mularskiego i ciesielskiego“;

3) **do pkt. 6** — skreślić koniec zdania, poczynając od słów: „prowadzili zgodnie...“ i ustalić następującą redakcję końcową tego zdania: „prowadzili samoistnie wykonawstwo rzemiosła mularskiego i ciesielskiego“;

4) **do pkt. 7** — po słowach „uzyskali kwalifikacje“ wstawić słowa: „do samoistnego wykonywania rzemiosł mularskiego i ciesielskiego, uznani powołanem rozporządzeniem do samoistnego prowadzenia tych rzemiosł, skreślając tekst poprzedni;

5) **do pkt. 8** — skreślić końcowe zdanie, poczynając od słów „i prowadzili przedsiębiorstwo budowlane...“ natomiast ustalić redakcję tego zdania w sposób następujący: „i trudnili się samoistnem wykonawstwem rzemiosła mularskiego i ciesielskiego przed dniem 16 sierpnia 1934 roku“.

Ministerstwo Przemysłu i Handul, jak widać z przytoczonego wyżej brzmienia okólnika, poprawek Związku Izb Rzemieślniczych nie uwzględniło.

Pogłębienie współpracy Izb Przemysłowo-Handlowych z Izbami Rolniczemi i Rzemieślniczemi

Współpraca samorządów gospodarczych przemysłu i handlu, rolnictwa oraz rzemiosła uległa ostatnio poważnemu pogłębieniu. Wyrazem tego jest stworzenie dwóch form organizacyjnych, które stanowić będą podstawę kollaboracji izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych na odcinku handlu zagranicznego i handlu wewnętrznego w postaci Rady Handlu Zagranicznego samorządów i organizacyj gospodarczych oraz międzysamorządowej Komisji Handlu Wewnętrznego. Dotychczas jedyną stałą formą organizacyjną współpracy samorządów gospodarczych była Rada Traktatowa. Wyniki prac tej instytucji i zdobyte na ich podstawie doświadczenia świadczą o możliwości uzgadniania interesów wszystkich działów gospodarstwa społecznego na płaszczyźnie interesu publicznego. Należy więc sądzić, że rozbudowa współpracy izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych na zasadach organizacyjnych, których dodatnie strony zostały już wypróbowane w pracach Rady Traktatowej da również wyniki pomyślne dla państwa i całokształtu życia gospodarczego.

Jak wiadomo w sprawie bliższych podstaw organizacyjnych Handlu Zagranicznego prowadzone są obecnie rozmowy na terenie poszczególnych samorządów oraz organizacyj gospodarczych które również do Rady będą należały.

Natomiast zręby organizacyjne Międzysamorządowej Komisji Handlu Wewnętrznego, która rozpocznie pracę we wrześniu — są już ustalone. Mianowicie jak się dowiadujemy w skład tej Komisji wchodzi:

1) 8 przedstawicieli Związku Izb Przemysłowo-Handlowych w tem 4 dla spraw obrotu artykułami przemysłowemi;

2) 5 przedstawicieli Związku Izb i Organizacyj Rolniczych, w tem 3 dla spraw obrotu artykułami i 2 dla spraw obrotu artykułami przemysłowemi;

3) 3 przedstawicieli Związku Izb Rzemieślniczych, w tem 1 do spraw obrotu artykułami rolniczemi, 2 do spraw obrotu artykułami przemysłowemi.

4) 1 przedstawiciel spółdzielczości, zaproszony przez Związek Izb Przemysłowo-Hadlowych w porozumieniu z pozostałemi związkami samorządu gospodarczego.

Przewidywany jest również udział w zebraniach Komisji w charakterze uczestników przedstawicieli samorządu terytorjalnego.

Rada Handlu Zagranicznego

Wobec zainteresowania, jaką wywołała w opinji publicznej wiadomość o reorganizacji Rady Handlu Zagranicznego przy Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, należy wyjaśnić, iż Rada ta, oparta na nowych podstawach, reprezentować będzie nietylko trzy Związki Izb samorządu przemysłowo - handlowego, rolniczego i rzemieślniczego, ale również centralne organizacje przemysłu i handlu.

Obecnie, zarówno na terenie samorządu gospodarczego jak i we wspomnianych organizacjach podjęte zostały prace nad ustaleniem bliższych form organizacyjnych nowej instytucji.

W sprawie wyrobu wafli

W odpowiedzi na zapytanie Ministerstwa Przemysłu i Handlu Związek Izb Rzemieślniczych R. P. wyraził opinję w sprawie wyrobu wafli na specjalnych automatach - piecykach gazowych.

Związek Izb Rzemieślniczych zajął stanowisko, że tego rodzaju wyrób wafli stanowi integralną część rzemiosła cukierniczego, i że przedsiębiorstwa, w których t. zw. automatyczna produkcja wafli jest dokonywana, powinny odpowiadać przepisom rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 stycznia 1934 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i przetworów mącznych (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 120).

W uzasadnieniu swej opinji Związek Izb Rzemieślniczych zaznaczył, że wafle stanowią jeden z ważniejszych produktów cukierniczych, a głównymi składnikami w ich produkcji są mąka oraz jajka, mleko, masło, cukier i wanilja, a więc surowce, używane przy produkcji wyrobów cukierniczych.

Produkcja wafli składa się z następujących dwóch faz: 1) przygotowanie masy waflowej, oraz 2) wypiek.

Automaty, znajdujące się obecnie na rynku służą jedynie do wypieku, natomiast o wiele więcej skomplikowana czynność, jaką jest przygotowanie masy waflowej, musi być wykonywana oddzielnie i wymaga posiadania umiejętności zawodowej w cukiernictwie.

W interesie zdrowotności publicznej przedsiębiorstwa, zajmujące się wyrobem wafli winny ściśle odpowiadać przepisom rozporządzenia o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i przetworów mącznych oraz powinne być prowadzone przez osoby, posiadające uzdolnienie zawodowe w cukiernictwie.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACYJ RZEMIEŚLNICZYCH

Z plenarnego zebrania radców Poznańskiej Izby Rzemieślniczej

Dnia 10 b.m. o godz. 11-ej odbyło się plenarne zebranie radców zby Rzemieślniczej w Poznaniu. Zebranie zagaił prezes Izby p. Zakrzewski Władysław — witając na wstępie przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego p. insp. Grodnickiego, przedstawicieli prasy oraz wszystkich radców Izby. Program zebrania obejmował:

1. Zagajenie. 2. Sprawozdanie Prezesa z działalności Izby za II kwartał 1936 r. 3. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej za okres pierwszego półrocza 1936 r. 4. Ustalenie opłat maksymalnych pobieranych przez Izbę, 5. Omówienie norm średniej dochodowości dla podatku dochodego. 6. Sprawy referatu poradnictwa zawodowego przy Izbie. 7. Udział rzemiosła w Targach i Wystawach. 8. Uchwalenie pożyczki na dokończenie budowy hali meblowej w Swarzędzu. 9. Wolne wnioski w sprawach rzemieślniczych. 10 Zamknięcie.

Sprawozdanie za okres ubiegłego kwartału zdał prezes Izby p. Zakrzewski. Jak z sprawozdania wynikało. Izba położyła szczególny wysiłek w kierunku odpowiedniego przygotowania kandydatów tak do egzaminu czeladniczego jak mistrzowskiego. Duże wysiłki położyła Izba na po-

lu gospodarczem. Dzięki nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z wszystkiemi urzędami i instytucjami rzemieślnik staje się bezpośrednim odbiorcą dużej ilości zamówień, co wpłynęło też na zwiększenie stanu zatrudnienia. W dalszej części sprawozdania prezes Izby omówił wszystkie referaty, jakie zostały wygłoszone przez przedstawicieli życia gospodarczego, na ostatniej konferencji w dniu 26 ub. m. w Poznaniu z dziennikarzami warszawskimi. Dziennikarze warszawscy okazali duże zainteresowanie dla naszego dorobku kulturalno-gospodarczego i sądząc już obecnie po odgłosach prasy warszawskiej, konferencja ta przyczyni się do należytego naświetlenia naszych dążeń gospodarczych. Następnie omówił p. prezes Zakrzewski plan pracy Izby w kierunku zmniejszenia liczby bezrobotnych i wniósł apel do zebranych o jaknajdalej idącą pomoc w tej tak ważnej dziedzinie.

Sprawozdanie z rewizji kasy i gospodarki Izby zdał jako przewodniczący Komisji rewizyjnej p. Radca Trawiński. Sprawozdawca stwierdził, że przychody jak i rozchody zostały w pierwszem półroczu 1936 r. utrzymane w ramach zatwierdzonego budżetu, a stan kasy jest zgodny z zbadanemi księgami i dowodami.

W następnym punkcie programu omówiono opłaty za druki i t. p. i ustalono wysokość tych opłat zgodnie z okólnikiem Ir. 38 Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 23.VI b.r.

Dyrektor Izby p. Kurowski Ignacy zdał sprawozdanie z konferencji, jaka odbyła się w dniu 30 ub. m. w Izbie Skarbowej w Poznaniu w sprawie ustalenia norm średniej dochodowości w poszczególnych branżach rzemieślniczych dla podatku dochodowego. Po obszernej dyskusji, w której zabierało głos 9 radców Izby, uchwalono wnieść prośbę do Związku Izb Rzemieślniczych o wyjednanie przez Ministerstwo Skarbu zarządzenia, by normy średniej dochodowości nie były ustalane jednolicie dla okręgu całej Izby Skarbowej, lecz oddzielnie dla okręgu każdego Urzędu Skarbowego, i to na podstawie opinji biegłych. W dalszej części programu prezes Izby jak i dyrektor Izby omówili sprawy dotyczące referatu poradnictwa zawodowego. Chodzi mianowicie o racjonalne wykorzystanie możliwości osiedleń czych poszczególnych rzemieślników na terenach innych izb jak i umożliwienie rzemieślnikom z innych okręgów zakładanie na terenie Poznańskiej Izby takich warsztatów, które mało lub wcale nie są reprezentowane, jak rękawicznictwo, białoskórnictwo i t. p. W tej sprawie wydała Izba obszerny okólnik do wszystkich cechów oraz nawiązała kontakt z Związkiem Polskim w Poznaniu oraz z poszczególnemi izbami rzemieślniczemi. Następnie prezes Izby p. Zakrzewski zwrócił zebranym uwagę na znaczenie targów i wystaw dla rzemiosła oraz omówił udział rzemiosła w ostatnich Targach Poznańskich, oraz w regjonalnych wystawach, jakie w ostatnim miesiącu odbyły się w Bydgoszczy, Lesznie i Gostyniu. Pod koniec zaapelował prezes Izby o jaknajwiększy udział rzemiosła grupy metalowej w Wystawie Metalowo-Elektrotechnicznej, która w czasie od 23.VIII do 11.X. 1936 r. odbędzie się w Warszawie. Zapowiedziane są też jesienne targi rzemiosła stolarskiego w Poznaniu i w Swarzędzu.

Radca Izby p. Sobczak referował sprawę dotyczącą udzielenia przez Izbę pożyczki na dokończenie budowy hali meblowej w Swarzędzu. Po dłuższej dyskusji plenarne zebranie radców Izby uchwaliło większością głosów z zasobów Izby udzielić pożyczki na dokończenie hali meblowej w Swarzędzu w wysokości 20.000 — zł. za odpowiedniem zabezpieczeniem hipotecznem. Uchwała ta wymaga jednak jeszcze zatwierdzenia ze strony Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Z chwilą zatwierdzenia tej pożyczki, Izba będzie partycypowała w budowie hali narówni z Funduszem Pracy. Hala ta miałaby być oddana do użytku rzemiosła stolarskiego w Swarzędzu już w jesieni b.r. Stała wystawa mebli produkowanych przez rzemiosło swarzędzkie, oraz urządzanie w niej większych targów jesiennych przyczyni się całkowicie do wyeliminowania zbędnego pośrednictwa, co niewątpliwie wpłynie dodatnio na rozwój tegoż zawodu. Po omówieniu przez radców Izby jeszcze całego szeregu spraw dotyczących rzemiosła, prezes Izby p. Zakrzewski zamknął zebranie, dziękując wszystkim radcom za współpracę nad podniesieniem naszego życia gospodarczego.

Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi

KOMISJA OBCIĄŻEŃ PRZY IZBIE RZEMIEŚLNICZEJ W ŁODZI.

W dniu 6 lipca r. b. odbyło się w Izbie Rzemieślniczej zebranie konstytucyjne Komisji Obciążeń. Zebranie zagaił Prezes Izby p. St. Konczyński, który udzielił przewodnictwa mianowanemu przez Zarząd Izby Rzemieślniczej Przewodniczącemu Komisji — p. Wiceprezesowi A. Lewandowskiemu.

Przewodniczący Komisji przedstawił w ogólnych zarysach cele i zadania Komisji Obciążeń, poczem przystąpiono do wyboru zastępcy przewodniczącego. Wobec zgłoszenia jednej tylko kandydatury, zastępcą przewodniczącego wybrany został radca Izby — p. J. Haneman.

Po wyborze zastępcy przewodniczącego i odczytaniu regulaminu Komisji zebranie zamknięto.

Z ŻYCIA ORGANIZACYJ RZEMIEŚLNICZYCH.

Dnia 8 lipca r. b. odbyło się roczne Walne Zebranie Cechu Rzemieślników Zawodu Fryzjerskiego w Łodzi w lokalu własnym przy ul. Moniuszki 2, na którym był obecnym delegat Izby p. Edward Lewandowski — Kierownik Referatu Organizacyj Rzemieślniczych. Zebraniu przewodniczym st. Cechu p. Praga. Między innemi odczytano okólnik Izby Rzemieślniczej z dnia

13.VI. r. b., który wzbudził ogólne zainteresowanie, ze względu na ważność poruszonych w nim zagadnień i rozporządzeń.

W dniu 8.VI.1936 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Cechu Tapicerów, na którym został wybrany nowy Zarząd w osobach: p. W. Ereciński — st. Cechu, p. A. Ertner i J. Sadoczyński podstarsi; p. Szcz. Sztencel, J. Martynowski i A. Gwoździński — członkowie Zarządu.

W dniu 7.VI. r. b. odbyło się Walne Zebranie Stowarzyszenia Rzemieślników Żydów w Grabowie Łęczyckim, na którym ukonstytuował się nowy Zarząd w osobach: Wyszogrodzki Sz. — prezes, Zontag N. — wiceprezes, Rozenbranc I. — skarbnik, Dawidowicz Sz. Ch. — sekretarz.

Dnia 5 lipca r. b. odbyło się Walne Zebranie Cechu Połączonych Stolarzy, Kołodziei, Bednarzy i Cieśli w Strykowie.

Dnia 6 lipca r. b. odbyło się Walne Zebranie Cechu Krawców w Kaliszu, a 8 lipca r. b. Cechu Piekarzy w Piotrkowie.

W dniu 12 lipca r. b. odbyły się następujące Walne Zebrania: Cechu Krawców w Warcie o godz. 18-ej; Cechu Kowali i Ślusarzy w Konstantynowie k/Łodzi o godz. 15-ej, Cechu Rzeźników i Wędliniarzy w Wieruszowie o godz. 15-ej.

Dnia 11 lipca r. b. odbyło się Walne Zebranie Cechu Ślusarsko-Kowalskiego w Pabjanicach, a dnia 13 lipca r. b. Cechu Kowali i Ślusarzy w Aleksandrowie k/Łodzi.

Dnia 18 lipca r. b. odbędzie się Walne Zebranie Cechu Piekarzy w Kaliszu, na którym odbędą się wybory nowego Zarządu.

W związku z otrzymaniem wzorowego statutu Izba Rzemieślnicza zawiadamia, iż wszelkich informacyj w tej sprawie udziela Referat Organizacyj Rzemieślniczych, Łódź, ul. Moniuszki 6.

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI CECHÓW W BRZEZINACH W SPRAWIE POWOŁANIA DO ŻYCIA KOMISYJ LUSTRACYJNYCH.

Dnia 9 lipca r. b. odbyło się w Brzezinach w sali posiedzeń Rady Miejskiej Zebranie Zarządu Związku Rzemieślników Chrześcijan oraz wszystkich Starszych Cechów, reprezentujących 8 cechów chrześcijańskich i żydowskich.

Z ramienia Izby udział w zebraniu wzięli pp. Prezes St. Kopczyński i referent Mgr. Jaworski. Tematem obrad była sprawa lustracji warsztatów rzemieślniczych nielegalnie prowadzonych, jak również kwestja nielegalnego kształcenia uczniów na terenie m. Brzezin i przyległych gmin wiejskich.

Mgr. Jaworski zreferował szczegółowo sprawę rozporządzenia Pana Wojewody o powołaniu Komisyj Lustracyjnych, przyczem określił sposób dokonywania projektowanej lustracji, jak również zaproponował podział miasta i okolic na rejony lustracyjne.

Nad wygłoszonym referatem wywiązała się dłuższa dyskusja, w czasie której postawiono szereg pytań, dotyczących sposobu prowadzenia lustracji, jak również wskazywano, że prace „forantowe" chałupników — krawców licznie reprezentowanych w Brzezinach zostaną uniemożliwione, o ile będzie ściśle stosowane rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 maja 1935 r. o chałupnictwie, oraz okólnik do tego rozporządzenia, wydany przez Ministra Przemysłu i Handlu w dniu 31 stycznia 1936 roku. Następnie podzielono m. Brzeziny na 4 rejony lustracyjne oraz z terenów przyległych do miasta postanowiono utworzyć rejony lustracyjne obejmujące obszary poszczególnych gmin wiejskich. Delegatów do Komisyj Lustracyjnych z poszczególnych cechów chrześcijańskich postanowiono wybrać na najbliższem zebraniu Związku Rzemieślników Chrześcijan. Przedstawiciel rzemieślników Żydów zgłosił 8 kandydatów. Ogółem Cechy delegują z Brzezin do każdej Komisji po 5 osób, z których Izba Rzemieślnicza powoła Komisje Lustracyjne. Na zebraniu z uznaniem podkreślono inicjatywę Izby w kierunku powołania wymienionych Komisyj, które są bardzo na czasie w związku z coraz bardziej szerzącą się plagą nielegalnego rzemiosła.

Na zebraniu poruszono jednocześnie kilka spraw z dziedziny podatkowej, ubezpieczeń społecznych, egzaminów czeladniczych i uprawnień przemysłowych, w których wyczerpujących wyjaśnień udzielił p. Prezes Kopczyński i Mgr. Jaworski.

POWOŁANIE KOMISYJ LUSTRACYJNYCH W M. GŁOWNIE.

Na zebraniu przedstawicieli wszystkich cechów i organizacyj rzemieślniczych w Głownie, odbytem w dniu 7 lipca r. b. pod przewodnictwem Starszego Cechu Rzeźnicko-Wędliniarskiego, p. J. Janiszewskiego przy współudziale przedstawiciela Izby Rzemieślniczej p. Mgr. Jaworskiego, omówiono sprawy powołania do życia Komisyj Lustracyjnych. Zebrani jednogłośnie wypowiedzieli się za rozpoczęciem akcji, mającej na celu walkę z nielegalnem rzemiosłem i nielegalnem kształceniem terminatorów. Na wniosek przedstawiciela Izby utworzono 3 rejony lustracyjne, obejmujace m. Głowno oraz gminy wiejskie Dmosin i Bratoszewice. Nastepnie uzgodniono liste kandydatów, z pośród których Izba Rzemieślnicza zamianuje członków Komisyj Lustracyjnych. Zebrani wyrażali duże zainteresowanie różnemi sprawami z dziedziny podatkowej, ubezpieczeń społecznych i uprawnień przemysłowych, na które wyczerpujacych odpowiedzi udzielił przedstawiciel Izby Mgr. Jaworski.

GIEŁDA MIESNA, KASA BEZPROCENTOWA I WYSTAWA METALOWO-ELEKTROTECHNICZNA.

Dnia 8 lipca r. b. odbyło sie zebranie mistrzów Cechu Rzeźnicko-Wędliniarskiego w Łodzi, na którem delegaci do Komitetu Giełdy Mięsnej zdawali sprawozdanie z prac. Po wysłuchaniu obszernego sprawozdania, zebrani jednogłośnie uchwalili zwrócić się do Izby Rzemieślniczej w Łodzi z prośbą o podjęcie starań przeciwko organizowaniu Giełdy Miesnej w Łodzi, natomiast o podjęcie starań w celu powołania do życia Komisji Notowań Cen.

Zaznaczyć należy, że budżet Giełdy Mięsnej ustalony został na zł. 165.000, co musi wpłynąć na zwyżkę detalicznych cen mięsa, natomiast wydatki Komisji Notowań Cen ponosi zarząd targowicy i dlatego nie może odbić się na cenie mięsa. W Komisji Notowań Cen członkowie pracują honorowo.

Związek Rzemieślników Chrześcijan w Łodzi podjął starania w celu powołania do życia Bezprocentowej Kasy. Zebranie organizacyjne odbyło się dnia 10 lipca r. b., na którem powołany został zarząd, mający zająć się zorganizowaniem Kasy, której brak dotkliwie odczuwają rzemieślnicy.

Dnia 9 lipca r. b. odbyło się pod przewodnictwem p. Jabłońskiego posiedzenie właścicieli warsztatów rzemieślniczych, którzy biorą udział w Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie. Po zreferowaniu sprawy przez p. Ciesielskiego, Kierownika Wydziału Ekonomiczno-Handlowego Izby, zebrani dokonali przydziału stoisk, które otrzymują bezpłatnie, dzięki staraniom Związku Izb Rzemieślniczych w Warszawie (płacąc jedynie zł. 5 za mtr.² na urządzenie).

Bliższych szczegółów udziela Izba Rzemieślnicza w Łodzi, ul. Moniuszki Nr. 6 (Wydział Ekonomiczno-Handlowy).

Władze Cechu Fotografów-Chrześcijan

Na walnem zgromadzeniu Członków Cechu Fotografów - Chrześcijan w d. 27 czerwca b. r. do Zarządu zostali wybrani: na Starszego Cechu p. Jan Piszczatowski, na podstarszych pp. Jan Malarski i Antoni Gürtler, na sekretarza p. Kisieliński, na skarbnika p. Justynian Urbański, na członków pp. Stanisław Drzewiński, Aleksander Buchcar i Henryk Prośniewski.

TARGI GDYŃSKIE

(Kierownik Biura Organizacyjno-Handlowego Związku Izb P. Wład. Kiok, nadesłał nam artykuł o targach gdyńskich, który publikujemy jako uzupełnienie dotychczasowych reportaży).

Drugie skolei Targi Gdyńskie odbywają się pod hasłem „budujemy wielką Gdynię". Dziś jest to już realny program, którego urzeczywistnienie nastąpi niewątpliwie w naszych oczach, podobnie, jak w naszych oczach, drobna rybacka wioska dosłownie w ciągu kilkunastu lat wytężonej pracy rządu i całego społeczeństwa przekształciła się w piękny, często monumentalnie zabudowany, przeszło osiemdziesięciotysięczny ośrodek dyspozycyjny handlu zamorskiego. Ostatnie lata dowiodły, że Polska chce i umie odrobić czas stracony, społeczeństwo zaś ma pełną świadomość i wolę utrzymania i rozbudowy jedynej niezależnej drogi bezpośrednich kontaktów ze światem: drogi morskiej. Równolegle z budową portu rośnie miasto, przyszła wielka Gdynia, nadążając za największym już dzisiaj na Bałtyku portem, wzniesionym trudem naszych rąk. W związku z tem rodzą się coraz to nowe zagadnienia wymagające rozwiązania, rodzi się i realizuje przedewszystkiem wielki plan rozbudowy samego miasta. Wślad za rozwojem przemysłu budowlanego postępuje rozwój innych, pokrewnych, uzupełniających przemysłów. Stąd powstała konieczność powołania do życia tegorocznych Targów przedewszystkiem uwzględniających potrzeby budownictwa. Mimo skromnych terytorjalnie rozmiarów Targi, przyznać trzeba, rolę tą spełniły. Jak twierdzą wystawcy, przyczyniła się do tego głównie sprawna organizacja dyrekcji targów, pragnienie i gotowość okazania jaknajdalej idącej pomocy w urządzaniu i rozmieszczaniu stoisk i odpowiedni dobór firm wystawiających. Niech te słowa będą odzwierciadleniem opinji również i rzemiosła wystawiającego na targach i zachętą dla organizatorów, by nie ustawali w dobrze rozpoczętem dziele.

Rzemiosło wystawiało częściowo w stoiskach zbiorowych, jako Biura Org. Handl. Rzemiosła dwuch Izb, częściowo zaś w indywidualnych stoiskach, przeważnie miejscowych przedsiębiorstw rzemieślniczych. Z uwagi na charakter Targów dominuje oczywiście grupa rzemiosł budowlanych i związanych z nią metalowych i drzewnych. Pozatem b. licznie reprezentowane jest zdobywające sobie obecnie niezawisłość gospodarczą, względnie odradzające się koszykarstwo, oraz szczególnie „na miejscu" powroźnictwo.

Stoisko BOHR Izby w Grudziądzu mimo dość skromnego metrażu zdołało zgromadzić szereg firm różnych zawodów i dużą ilość bardzo interesujących eksponatów. Na wstępie zwraca uwagę zwiedzającego dział artystyczny, kaflarstwo i ceramika kaszubska w wykonaniu firm Władysława Meissnera z Kartuz i Leona Necela z Chmielna, pow. Kartuzy. Oparta na motywach ludowych, niestety mało znanych szerszemu ogółowi, częstokroć wyróżniająca się piękną formą, zbliżoną do wzorów klasycznych, ceramika stanowiła prawdziwą ozdobę stoiska i zdołała zaintere-

sować nawet zwiedzających Targi anglików. Konkretne wyniki zainteresowań wyraziły się kilkoma większemi zamówieniami na rynek krajowy.

Prawdziwą rewelacją pomysłowości i taniości były aparaty do suszenia włosów produkcji firmy Mianowski w Grudziądzu. Cena za sztukę zł. 45 udostępnia je każdemu zakładowi fryzjerskiemu. Podobnie w dziale blacharskim wyróżniały się praktyczne i tanie kadzie do mleka firmy J. Burzyński zdobywając pierwsze na Gdynię zamówienie od jednej z tamtejszych mleczarni. Zainteresowanie rzemiosła rynkami zagranicznemi i możliwość uczestniczenia w eksporcie, wbrew dotychczas pokutującej opiji, przestały być wyłączną domeną przemysłu. Dowodzi tego fakt tranzakcji na szereg artykułów drzewnych do Anglji firm Feliks Polakiewicz, M. Labus i O. Kahran z Grudziądza. Szczególnie ta ostatnia firma zapoczątkowała wykonanie pierwszego większego na drobne wyroby drzewne (wałki do ciasta) zamówienia do Anglji, uzyskanego za pośrednictwem Centrali Handlowej Rzemiosła sp. z o. o. w Warszawie. Wystawia ona pozatem piękny dział wyrobów stolarsko-meblowych. O powodzeniu produkcji koszykarskiej świadczy nietylko liczny udział wystawców, ale i uzyskane zamówienia. Począwszy od mebli koszykowych, a skończywszy na koszach typu eksportowego i drobnej galanterji, wszystko jest reprezentowane i dziwić się nie należy uzyskanym zamówieniom, biorąc pod uwagę wysoką jakość wyrobów. Dział ten reprezentowany jest przez dziesięć firm. Nie wymieniamy je, gdyż figurują one wszystkie w urzędowym katalogu Targów, zaznaczamy jednak, że godnie reprezentują tradycję i opinję dobrej produkcji koszykarstwa pomorskiego..

Niemniej interesująco przedstawia się stoisko BOHR Izby Włocławskiej. Niema tam wielkiej różnorodności działów, i jeżeli wyłączymy wystawiane w oddzielnych stoiskach wyroby powroźnicze, stwierdzić należy, że zbiorowe stoisko reprezentuje wyłącznie zawody związane z budownictwem. Niema tu natłoczenia eksponatów, dzięki czemu uzyskano łatwy dostęp i celowe ich połączenie. W dziale białego stolarstwa zwracają uwagę jakością i ceną wyroby firmy T. Sergot z Płocka — drzwi dwuch typów i otwory okienne. Oryginalna konstrukcja uderza nawet laika, nic przeto dziwnego, że firma uzyskała na Targach konkretne zamówienia dla Komisarjatu Rządu w Gdyni.

Szczególnie interesujące i rewelacyjne pod względem ceny są boulier firmy K. Łukowski z Włocławka. Cena zł. 125 za sztukę przekonała nas dostatecznie, że rzemiosło umie wytwarzać dobrze i o wiele taniej niż przemysł. Artykuł ten budził wielkie zainteresowanie wśród właścicieli nieruchomości gdyńskich, czego wynikiem kilkanaście konkretnych zamówień. Podobnie interesująco przedstawia się własnej konstrukcji żelazna rama okienna. Jako uzupełnienie stoiska BOHR wymienić należy dział kaflarski Feliksa Skiermańskiego z Włocławka, zdobywający dzięki swym zaletom szereg interesujących zamówień.

W oddzielnych stoiskach rozmieszczony został dział powroźniczy, reprezentowany przez firmy Jan Frankensztejn, dział rybołóstwa i firmy „Powroźnik" z Żyrardowa. Miarą powodzenia było wielkie zainteresowanie tą gałęzią produkcji ze strony p. v.-premjera Kwiatkowskiego i zapewnienie okazania rzemiosłu powroźniczemu pomocy przy uzyskiwaniu zezwoleń na bezpośredni import niezbędnych surowców zagranicznego pochodzenia (sisal, manilla), dla miejscowych zaś rybaków i firm handlowych reprezentujących artykuły rybackie, sieci i liny okrętowe, rewelacją stanowi fakt, że mimo wszystko Gdańsk nie jest w tym dziale monopolistą.

Licznie reprezentowane jest rzemiosło miejscowe w indywidualnych stoiskach. Dominuje rzemiosło ślusarsko-kowalskie, zduńskie i malarsko-dekoracyjne w pierwszej grupie. Wyróżnia się dodatnio dział produkcji okuć do drzwi i okien, balustrad, klamek i t. p. Konstantego Skórczyńskiego i S-ka w Łodzi. Jest to zakład VII kat. św. przemysłowego, całkowicie zmechanizowany. Właściciel firmy wyraża wielkie zadowolenie z powodu udziału w Targach i stwierdza b. duże możliwości zbytu na rynku gdyńskim. Podkreśla z uznaniem wysoki poziom organizacji Targów i radość, że p. v.-premjer Kwiatkowski okazał specjalne zainteresowanie dla jego produkcji. Jest przekonany, że solidne polskie firmy rzemieślnicze reprezentujące wysokiej jakości wyroby mogą liczyć na stały, duży zbyt w Gdyni i w związku z tem liczy się z ewentualnością przeniesienia swego zakładu na Wybrzeże. Nie wymieniamy innych, niemniej interesujących firm grupy metalowej, prezetujących nam ogromnie różnorodny, przeważnie na własnych pomysłach oparty dział metalowy i przechodząc z kolei do grupy stoisk zduńskich nie możemy nie podkreślić raz jeszcze nieomal w każdym zawodzie inwencji i pomysłowości oraz dążenia do zademonstrowania własnych, oryginalnych pomysłów. F-ma Józefowicz i Syn w Gdyni wystawiła np. piec elektryczno-wodny „Electrocal" doskonale ogrzewający mieszkanie, zbliżony działaniem do ogrzewania centralnego, lecz pozbawiony jego wad. Pomysł i wyrób własny zgłoszony do opatentowania. Zużycie prądu nie przekracza 9 gr. na godzinę, cena zaś pieca za sztukę zł. 80.

Robiąc przegląd firm pomorskich reprezentowanych przez BOHR w Grudziądzu celowo pominęliśmy firmę J. i A. Fojut w Więcborku, produkującą powozy, karoserje samochodowe, posiadającą kompletne urządzenia dla gięcia drzewa i mechaniczną wytwórnię resorów. Jest to duży zakład przemysłowy o bardzo zróżniczkowanej i bogatej produkcji. Zakład ten stawiał już pierwsze samodzielne kroki na polu eksportu do Anglji. Przystosowanie do dobrej, masowej produkcji zapewniło firmie pierwsze próbne zamówienia na Targach dla wojska w ilości 1200 kół. Podkreślamy, że rzemiosło jest zadowolone z udziału w Targach i nie bez powodu obiecuje sobie stąd wiele interesujących zamówień. Zawdzięcza to przedewszystkiem własnemu wysiłkowi i zdobytym już licznym doświad-

czeniem na targach poprzednich. Z przyjemnością stwierdzamy, że inicjatywa Samorządu Gospodarczego Rzemiosła i planowo przeprowadzana akcja zainteresowania ogółu rzemiosła targami i wystawami, daje już dobre wyniki i że drogę tę należy utrzymać, a udział rozszerzać zarówno w interesie rzemiosła, jak i odbiorców jego artykułów.

Władysław Kiok

Wystawa Przemysłu hotelarskiego, gastronomicznego i cukierniczego w Gdyni

15 sierpnia zostaje w Gdyni otwarta wielka Wystawa Przemysłu Hotelarskiego, Gastronomicznego i Cukierniczego. Wystawa ta ma na celu wykazanie postępu, jaki dokonał się w ciągu ostatnich lat w dziedzinie modernizacji urządzeń przystosowanych do wymagań dzisiejszej klienteli, oraz zaznajomienia szerokiej publiczności z różnemi nowościami z zakresu maszyn i aparatów używanych w zakładach gastronomicznych, cukierniach i hotelach, i z całym szeregiem przyrządów gospodarstwa domowego.

Wystawa gastronomiczna rokuje wielkie powodzenie, gdyż na Pomorzu nie było jeszcze podobnej wystawy, a w Polsce ostatnia podobna wystawa była przed 9 laty.

Organizuje Wystawę Związek Towarzystw Restauratorów, Właścicieli Hoteli i Kawiarń na Pomorzu, który techniczne wykonanie Wystawy złożył w ręce Towarzystwa Wystaw i Targów w Gdyni ul. Rybacka 1. Tam też należy przesyłać zapytania o informacje.

Wystawa będzie obesłana przez wszystkie zakłady restauracyjne i cukiernicze w Gdyni. Z przemysłu uzyskano już zgłoszenia kilku najpoważniejszych browarów i rektyfikacji wódek.

Powodzenie Wystawy jest zapewnione, gdyż w czasie jej trwania odbędzie się w Gdyni na terenach targowych Kongres Bractw Kurkowych z całej Polski, oraz Zjazd Restauratorów Pomorza, Wielkopolski wraz z delegatami z całej Polski.

Informacje o ślusarsko-monterskich kursach wojskowo-przetwórczych dziennych

Towarzystwo Wojskowo-Techniczne uruchamia szereg stałych ślusarsko - monterskich kursów wojskowo - przetwórczych rocznych dla absolwentów szkół rzemieślniczych, pragnących poświęcić się służbie zawodowej w charakterze majstrów wojskowych, ewent. równorzędnych w wojsku i marynarce wojennej.

Zgodnie z decyzją Pana II Wiceministra Spraw Wojskowych Szefa Administracji Armji L. 0770-St/PW z dnia 9 czerwca 1934 roku absolwentom tych kursów są udzielane praktyki warsztatowe do 12 miesięcy, oraz przyznawane są pewne uprawnienia, jak pierwszeństwo przyjęcia, zgodnie z nabytą specjalnością na powyższych kursach:

a) do szkoły podoficerów lotnictwa dla małoletnich w Bydgoszczy;

b) do marynarki wojennej, do odnośnej broni, służby;

c) na kursy fachowe dla nadterminowych mechaników samolotowych, rusznikarzy, puszkarzy i innych:

d) do służby ochotniczej, nadterminowej oraz zawodowej w charakterze majstra wojskowego, lub równorzędnego;

e) do odnośnego przemysłu — przy innych warunkach równych.

Nauka na kursach będzie się odbywać według programu, ustalonego przez M. W. R. i O. P. w porozumieniu z M. S. Wojsk. (kierownictwo Marynarki Wojennej).

KURSY

W roku szkolnym 1936/37 Towarzystwo Wojskowo - Techniczne ma uruchomić następujące kursy dzienne:

1. Ślusarsko-Monterskie Kursy Uzbrojeniowe (działy: puszkarski, rusznikarski) w Warszawie, Leszno 72.

2. Ślusarsko - Monterskie Kursy Lotniczo-Samochodowe (działy: lotniczo - silnikowy, płatowcowy i samochodowo - czołgowy) w Warszawie, Sandomierska 12/14.

3. Ślusarsko - Monterskie Kursy Okrętowe (dział: okrętowy) w Gdyni — Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa Tow. Szkoły Handlu Morskiego i Techniki Portowej.

Kursy te mają za zadnie teoretyczne i praktyczne specjalizowanie ślusarsko - monterskie w odnośnym dziale. Dla uczni działu samochodowo - czołgowego przewiduje się wprowadzenie nauki jazdy z egzaminem sprawdzającym.

WARUNKI PRZYJĘCIA

W roku szkolnym 1936/37 przyjmuje się na kursy osoby płci męskiej, odpowiadające następującym warunkom przyjęcia:

1. Urodzeni w roku 1916, 1917, 1918 i 1919. Na działy lotnicze będą przyjmowani, w miarę możności, najmłodsi, to zn. urodzeni przedewszystkiem w 1920 i 1919 roku. Starsi, w wieku ponad 20 lat, będą przyjmowani w wypadku posiadania miejsc wolnych, lecz bez przyznania przywilejów co do służby wojskowej, oraz co do praktyk. Natomiast nie będą przyjmowani na kursy kandydaci którzy podlegają faktycznemu wcieleniu do służby wojskowej czynnej w czasie roku szkolnego 1936/37.

2. Odpowiedni rozwój fizyczny:

Orzeczenie komisji wojskowo-lekarskiej o przydatności do wojskowej służby czynnej i zawodowej w charakterze majstra wojskowego, ewent. równorzędnego.

Miejsce i data przeglądu wojskowo - lekarskiego będą zakomunikowane zainteresowanym.

Oprócz tego kandydaci mogą być poddawani badaniom psychotechnicznym.

3. Bardzo dobra opinja moralna:

Świadectwo moralne wydane przez władze administracyjne (starostwo, gminą), oraz poufna opinja dyrektora szkoły rzemieślniczo - przemysłowej o

kwalifikacjach moralnych, umysłowych, obywatelskich i co do zamożności. Dla absolwentów roku szkolnego 1935/36 wystarcza w/w opinja dyrektora szkoły i bezpośredniego wychowawcy.

Zaświadczenie i opinja o ewt. pracy w harcerstwie, przysposobieniu wojskowem i t. d.

4. Dowód obywatelstwa polskiego, względnie dowód zastępczy, stwierdzający wniesienie podania o przyznanie obywatelstwa polskiego.

5. Świadectwo ukończenia wydziału ślusarskiego, wzgl. ślusarsko - mechanicznego szkoły rzemieślniczo - przemysłowej.

6. Świadectwo zdania egzaminu czeladniczego.

7. Zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu sprawdzającego z zakresu szkoły rzemieślniczej, przy wstępowaniu na kursy T. W. T.

8. Zgoda rodziców (opiekunów):

a) na oddanie syna (wychowanka) w wieku przedpoborowym do Szkoły Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnisch na ochotnika, oraz na pozostawienie go w służbie nadterminowej i zawodowej w wojsku lub marynarce wojennej;

b) na zabranie syna (wychowanka) bez roszczeń materjalnych i innych do kierownictwa kursów, w wypadku zwolnienia z podaniem przyczyn, lub bez ich podania (patrz załącznik).

Do podania należy dołączyć:

1) metrykę,

2) świadectwo moralności,

3) dowód obywatelstwa polskiego, względnie dowód zastępczy,

4) świadectwo ukończenia wydziału ślusarskiego, wzgl. ślusarsko - mechanicznego szkoły rzemieślniczo - przemysłowej,

5) świadectwo zdania egzaminu czeladniczego,

6) oświadczenie rodziców lub opiekunów (zał.).

7) dwie fotografje (wymiar 33×33 mm., tło białe, bez nakrycia głowy),

8) ewt. inne: jak zaświadczenie o pracy w harcerstwie, przysposobieniu wojskowem, o posiadanej odznace sportowej, strzeleckiej, narciarskiej i t. p.

1. Podania o przyjęcie na kursy winny być złożone najpóźniej w terminie **do dnia 25.VIII.1936 roku** do Zarządu Towarzystwa Wojskowo - Technicznego, Warszawa, Aleja Róż 8 m. 1.

2. Wykłady na kursach rozpoczną się dnia 3 września 1936 roku.

3. **Opłata szkolna za cały kurs, łącznie z zajęciami warsztatowemi, wynosi zł. 120,50.**

4. Przewidziane jest zasadnicze obowiązkowe umieszczenie uczniów w bursach, zapewniających im opiekę moralną.. Miesięcznie całkowite utrzymanie z zakwaterowaniem będzie wynosiło tam zł. 60.

5. Dla niezamożnych uczniów lotniczych, rusznikarskiego, puszkarskiego i okrętowego przewidziane są stypendja na opłatę nauki i bursy (ogniska).

6. Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej udziela stypendjów uczniom wyłącznie działów lotniczych na opłatę nauki i bursy, oraz wyposaża te działy.

7. Podczas uczęszczania na kursy, uczniowie korzystają z opieki i pomocy wojskowo - lekarskiej, na warunkach ustalonych dla wojskowych zawodowych.

8. Uczniowie korzystają ze zniżek kolejowych, tramwajowych — przysługujących uczniom szkół państwowych.

9. Dzieci — osób wojskowych, pracowników państwowych i przemysłu wojennego i prywatnego, oraz członków L. O. P. P. — mają pierwszeństwo przyjęcia, przy innych warunkach równych.

10) Przy przyjmowaniu będą uwzględniane, w miarę możności, życzenia kandydatów co do przyjęcia na ten, czy inny dział.

Sprostowanie

W Nr. Nr. poprzednich „Rzemiosła" wydrukowaliśmy niektóre oficjalne komunikaty Dyrekcji Targów Gdyńskich, w których zakradły się omyłki, a mianowicie między innemi wydrukowano błędnie „Stoisko Instytutu Rzemieślniczego we Włocławku", zamiast „Stoisko Izby Rzemieślniczej we Włocławku", co niniejszem prostujemy.

UNIEWAŻNIENIE ŚWIADECTW.

Unieważnia się świadectwo czeladnicze dla zawodu piekarskiego na imię Ernesta Burzyńskiego, zam. w Mysłowicach, pow. Katowice.

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona" Nowolipie 2.